

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-45>

**FEATURES OF THE USE OF PROBLEM-BASED LEARNING
TECHNOLOGIES DURING CLASSES WITH APPLICANTS
FOR HIGHER EDUCATION IN THE SPECIALTY «PHARMACY,
INDUSTRIAL PHARMACY» USING THE ZOOM SERVICE**

**ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ
ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ
ЗІ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
«ФАРМАЦІЯ, ПРОМИСЛОВА ФАРМАЦІЯ»
ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ СЕРВІСУ ZOOM**

Volkova A. V.

*PhD (Pharmacy),
Associate Professor,
Chief of the Department
of Social Pharmacy
National University of Pharmacy
of the Ministry of Health of Ukraine
Kharkiv, Ukraine*

Волкова А. В.

*кандидат фармацевтичних наук,
доцент,
завідувачка кафедри соціальної
фармації
Національний фармацевтичний
університет Міністерства охорони
здоров'я України
м. Харків, Україна*

Boldar G. E.

*PhD (Law), Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Social Pharmacy
National University of Pharmacy
of the Ministry of Health of Ukraine
Kharkiv, Ukraine*

Болдарь Г. Е.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної фармації
Національний фармацевтичний
університет Міністерства охорони
здоров'я України
м. Харків, Україна*

Ovakimian O. S.

*PhD (Sociology), Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Social Pharmacy
National University of Pharmacy
of the Ministry of Health of Ukraine
Kharkiv, Ukraine*

Овакімян О.С.

*кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної фармації
Національний фармацевтичний
університет Міністерства охорони
здоров'я України
м. Харків, Україна*

У XXI столітті освіта постає не тільки головним стратегічним ресурсом соціально-економічного, інтелектуального і духовного розвитку суспільства, а й є основою його модернізації, виживання і безпеки [1, с. 5].

В умовах дистанційного навчання перед педагогічними працівниками постала складна дидактична проблема дуального застосування сучасних освітніх технологій: інформаційних та педагогічних. В Національному фармацевтичному університеті (НФаУ) використано можливості платформи Moodle, сайту pharmel.kharkiv.edu, сучасних інформаційних Інтернет потужностей. Здобувачам освіти запропоновано різні форми навчальної роботи, а саме: роботу під час організації on-line лекцій, самостійне опрацювання лекцій з дистанційним доступом, самостійне виконання завдань, розрахункових та ситуаційних задач, кейсів, підготовку рефератів, організовано моніторинг знань студентів у формі тестування на сайті tests.nuph.edu.ua, використано технологію «розбір типових помилок», організовано проведення групових та індивідуальних on-line консультацій [2, с. 84]. Проте основним сервісом для проведення занять та консультацій залишається Zoom.

Метою цієї роботи став аналіз особливостей застосування технологій проблемного навчання під час проведення занять з освітніх компонентів організаційно-економічного спрямування на кафедрі соціальної фармації НФаУ зі здобувачами вищої освіти за спеціальністю «Фармація, промислова фармація» із використанням сервісу Zoom.

До технічних можливостей сервісу Zoom, які стають в нагоді в освітньому процесі закладу вищої освіти, можна віднести наступні: 1) проведення занять в режимі онлайн з відео високої якості; 2) одночасна участь до 100 користувачів; 3) наявність функції демонстрації матеріалів на екрані комп'ютера (планшета, телефону) під час занять; 4) функції планування занять та здійснення їх запису проведення; 5) спілкування, листування, обмін інформацією у загальному та індивідуальних чатах тощо.

Досвід викладання дисциплін «Фармацевтичне право та законодавство», «Соціальна фармація», «Фармацевтичний менеджмент та маркетинг» свідчить про доцільність впровадження в освітній процес технологій проблемного навчання, адже це сприяє прискоренню темпу та якості засвоєння знань, формування вмінь та набуття навичок здобувачами освіти [3, с. 22; 4, с. 203; 5, с. 14; 6, с. 12]. Безумовно, що такий підхід потребує ретельної дидактичної підготовки викладача: підготовку проблемних питань або ситуацій, розробку плану заняття, створення його наочного супровідну (мультимедійної презентації) тощо.

Використання конкретного проблемного методу залежить від теми та мети заняття, а також від його виду. Зокрема, при проведенні аудиторних занять (лекційних, практичних) використовуються методи «проблемного викладу» (викладач ставить проблему та самостійно її вирішує) та «спільного навчання» або «проблемного засвоєння» (способи рішення обговорюються разом зі студентами) [4, с. 204; 7, с. 76; 8, с. 29]. Методи «дослідження» (самостійний пошук розв'язання поставленої проблеми) та «творче навчання» (здобувачі освіти без допомоги з боку викладача формують проблему та знаходять її рішення) застосовуються лише на практичних заняттях або під час самостійної роботи. [4, с. 204; 7, с. 76].

Для проблемної лекції характерним є наявність проблемних питань і проблемних ситуацій. Якщо в традиційній лекції переважно використовуються пояснення, ілюстрація, опис, наведення прикладів, то в проблемній – всебічний аналіз явищ, науковий пошук істини. Проблемна лекція спирається на логіку послідовно змодельованих проблемних ситуацій шляхом постановки проблемних питань [8, с. 29]. При проведенні проблемних лекцій нами використовується власна адаптована авторська методика, розроблена на підставі публікації А.П. Будаса про проблемну лекцію з паузами, особливістю якої є наявність у структурі інформаційних блоків певної тривалості та «пауз» для виконання закріплюючих завдань [8, с. 30].

Підводячи підсумки, слід зазначити, що в умовах дистанційного навчання спостерігається певне відсторонення учасників освітнього процесу один від одного, зниження інтенсивності міжособистісних соціальних зв'язків, а отже й зниження виховного впливу особистості викладача на студентський колектив щодо зацікавлення спільною діяльністю. Допомагає у вирішенні цієї проблеми застосовувати технології проблемного навчання із використанням технічних можливостей сервісу Zoom. При такому поєднанні стає можливим забезпечити творчий характер завдань, дотримання вимоги наочності в освітньому процесі, пошуковий характер опанування матеріалу здобувачами освіти та їх активну пізнавальну діяльність, а також створити на занятті позитивну психологічну атмосферу взаємодії та зацікавленості у результаті.

Перспективним напрямком подальших наукових досліджень вважаємо вивчення особливостей використання в закладах вищої освіти інших сучасних інформаційних та педагогічних технологій з метою підвищенню якості підготовки фахівців фармації.

Література:

1. Котвіцька А. А., Кайдалова Л. Г., Назарко О. І. Якість освіти як тренд європейського простору вищої освіти. *Управління, економіка та забезпечення якості в фармації*. 2020. № 3(63). С. 4–11.

2. Котвіцька А. А., Овакімян О. С., Волкова А. В. Особливості організації навчання в умовах загальнонаціонального карантину на прикладі досвіду Національного фармацевтичного університету. *Фармацевтичний часопис*. 2020. № 2. С. 84–91.

3. Котвіцька А. А., Волкова А. В., Болдарь Г. Є., Проскурова Я. О. Обґрунтування сучасних педагогічних технологій підвищення якості викладання дисципліни «Фармацевтичне право та законодавство». *Управління, економіка та забезпечення якості в фармації*. 2020. № 4(64). С. 18–26.

4. Волкова А. В., Болдарь Г. Є. Застосування методу проблемних ситуацій у викладанні дисципліни «Фармацевтичне право та законодавство». *Підготовка спеціалістів фармації в рамках концепції «Навчання протягом життя (Life Long Learning)»: наука, освіта, практика* : матеріали II наук.-практ. інтернет-конференції з міжнар. участю (21–22 жовтня 2020 р., м. Харків). Харків, 2020. С. 203–205.

5. Волкова А. В., Болдарь Г. Є. Особливості використання кейс-методу при проведенні практичного заняття з дисципліни «Фармацевтичне право та законодавство». *Сучасні напрямки удосконалення фармацевтичного забезпечення населення: від розробки до використання лікарських засобів природного і синтетичного походження* : матеріали наук.-практ. дистанційної конференції з міжнар. участю (19–20 травня 2020 р., м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ : ІФНМУ, 2020. С. 14–15.

6. Болдарь Г. Є., Рищенко О. О. Аналіз сучасних педагогічних технологій для формування правової компетентності здобувачів вищої фармацевтичної освіти. *Міжнародний науковий журнал «Проектний підхід в дидактичній діяльності закладів освіти – міжнародний вимір»*. 2021. № 3. С. 12–21.

7. Павленко В. В. Методи проблемного навчання. *Нові технології навчання* : наук.-пед. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, Академія міжнародного співробітництва з креативної педагогіки. Київ, 2014. Вип. 81 (спецвипуск). С. 75–79.

8. Будас А. П. Лекційне заняття у системі правової підготовки студентів економічних спеціальностей. *Наукові записки. Серія «Психологія і педагогіка»*. 2012. Вип. № 19. С. 28–31.